

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Kuntien näkemyksiä hallitusohjelmasta ja sote- palveluiden uudistamisesta

Sote-tulevaisuuspäivä

Kuntatalo

Varatoimitusjohtaja Hanna Tainio
[@HannaTainio](#)

2.10.2019

Tietoa Kuntapulssi – extra –kyselyn 2019 toteutuksesta

Kuntapulssi –kyselyllä 2019 on kartoitettu kuntakentän näkemyksiä pääministeri Antti Rinteen hallituksen 6.6.2019 julkaiseman hallitusohjelman sisältämistä linjauksista liittyen käynnistettävään uuteen sote-rakennemuutokseen.

Kysely toteutettiin sähköisenä 6.-22.8.2019 välisenä aikana

Kohdejoukko oli Manner-Suomen kunnissa:

- ✓ Kuntajohtajat
- ✓ Talousjohtajat
- ✓ Sote-johtajat
- ✓ Valtuustojen ja hallitusten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat

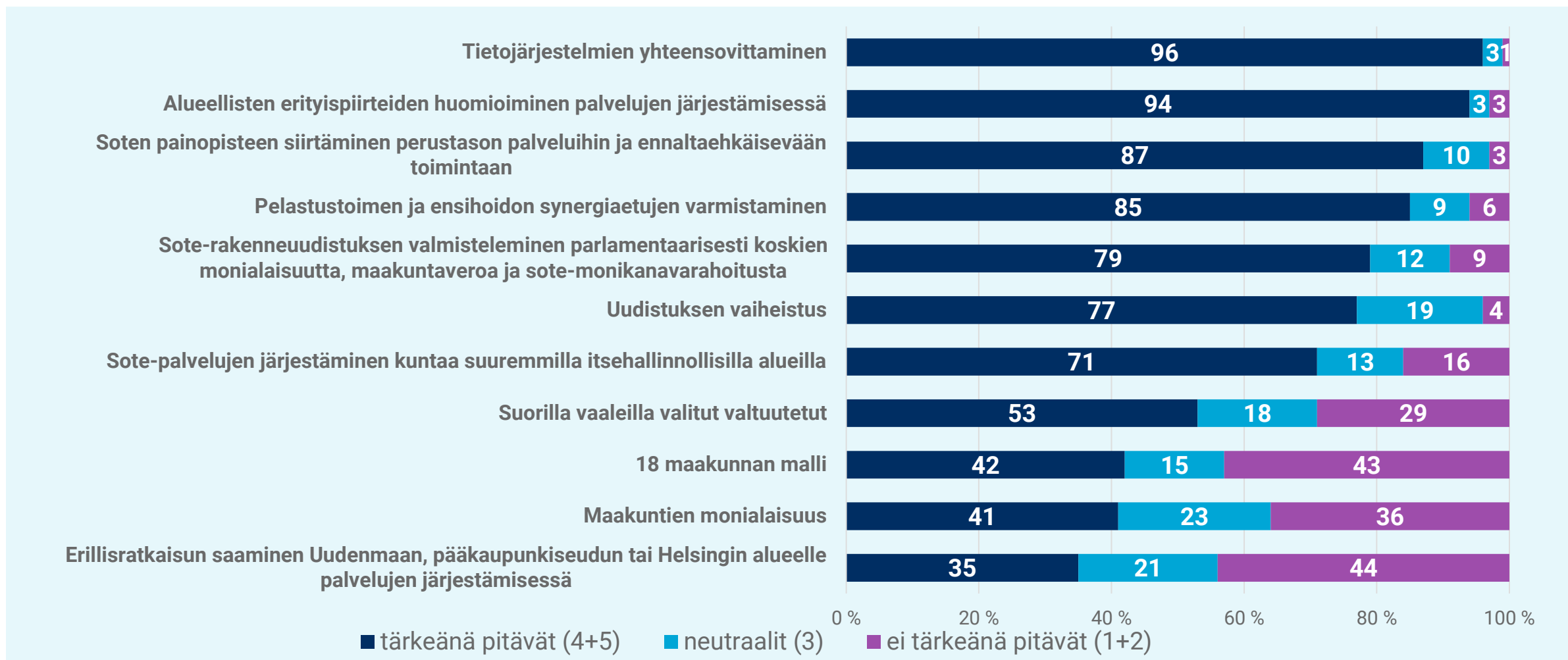
Kyselyyn vastasi kaikkiaan 544 henkilöä ja sen kattavuus oli kaikkiaan 272 kuntaa (92% kunnista)

Kunnan asukasluku 31.12.2018	Manner-Suomen kuntien lkm	Kuntia, joista saatu vähintään yksi vastaus (lkm)	Kuntia, joista saatu vähintään yksi vastaus: % ko. kokoluokasta
alle 5 000 as.	124	107	86
5 000 - 10 000 as.	74	68	92
10 001 - 20 000 as.	41	41	100
20 001 - 50 000 as.	35	35	100
50 001 - 100 000 as.	12	12	100
yli 100 000 as.	9	9	100
N =	295	272	92

Tietoa vastanneista	Kuntien lkm maakunnittain	Vastausten lkm	Vastanneiden kuntien lkm	Vastanneet kunnat, % maakunnan kunnista
Etelä-Karjala	9	19	9	100
Etelä-Pohjanmaa	17	31	16	94
Etelä-Savo	14	23	13	93
Kainuu	8	15	8	100
Kanta-Häme	11	17	8	73
Keski-Pohjanmaa	8	12	7	88
Keski-Suomi	23	41	21	91
Kymenlaakso	7	7	7	100
Lappi	21	41	16	76
Pirkanmaa	22	39	21	95
Pohjanmaa	15	38	15	100
Pohjois-Karjala	13	22	12	92
Pohjois-Pohjanmaa	30	51	26	87
Pohjois-Savo	18	33	16	89
Päijät-Häme	9	13	9	100
Satakunta	17	33	17	100
Uusimaa	26	53	26	100
Varsinais-Suomi	27	54	25	93
Ei tietoa	--	2	--	--
Kaikki vastanneet	295	544	272	92

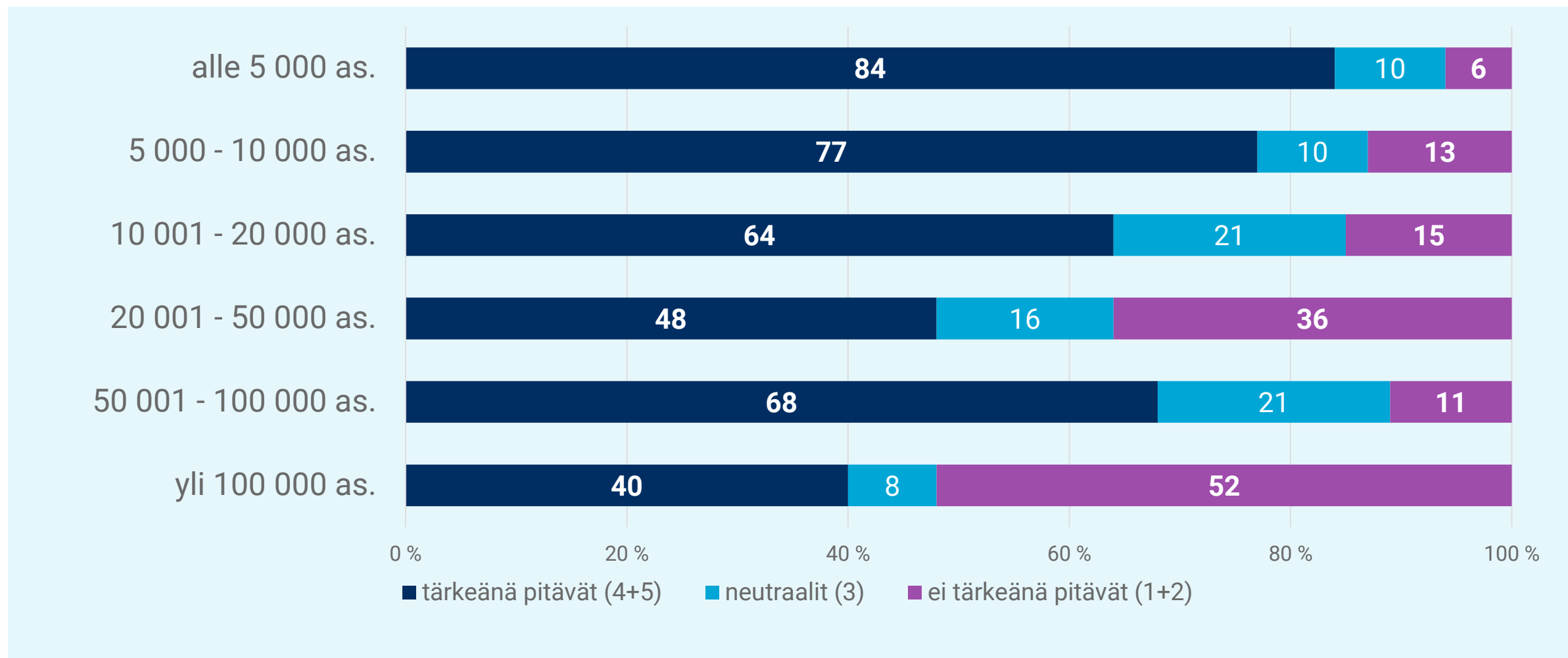
Näkemykset seuraavien, sote-uudistusta koskevien hallitusohjelman kirjausten tärkeydestä oman kunnan näkökulmasta.

Vastausten %-jakaumat (n=466-537)

Näkemykset sote-palvelujen järjestämisen tärkeydestä kuntaa suuremmilla itsehallinnollisilla alueilla.

Vastausten %-jakaumat **kuntakokoluokittain** tarkasteltuna (n=525).

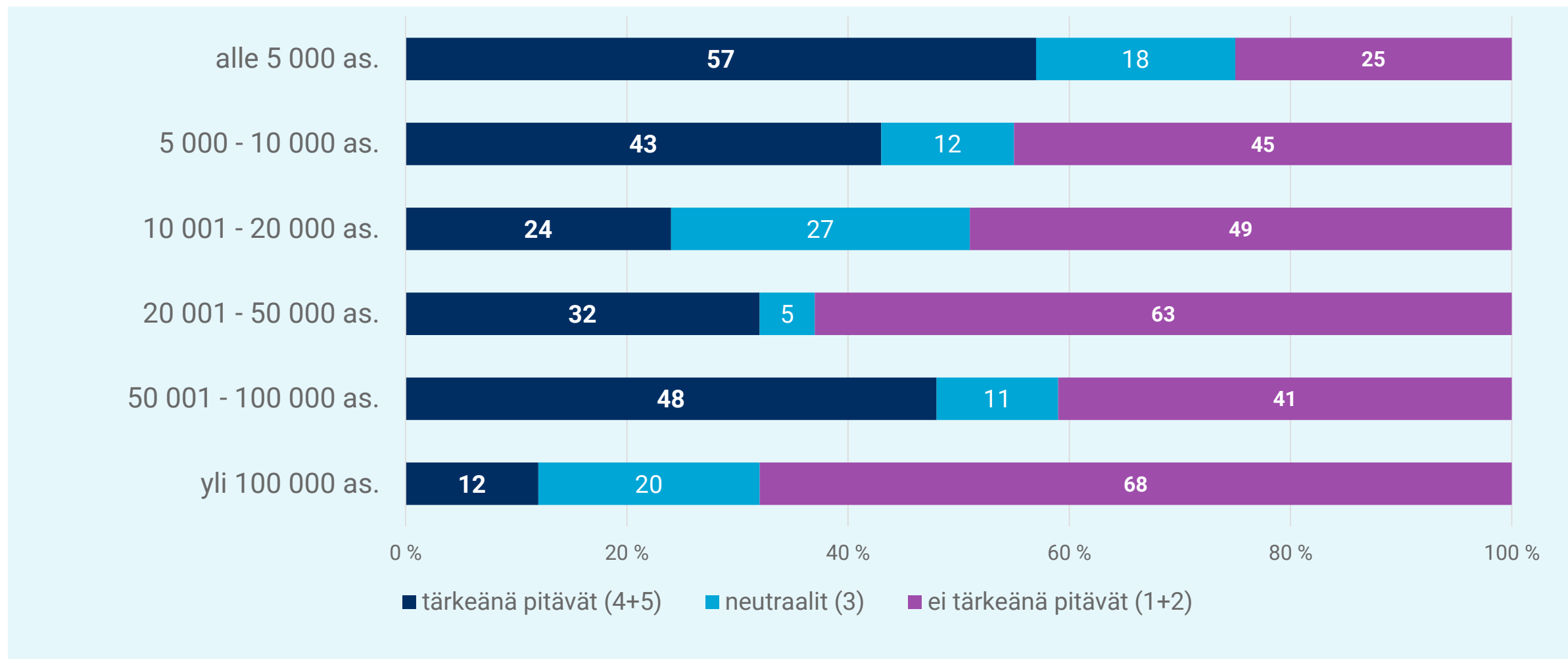
”On ensiarvoista, että tietojärjestelmien yhdenmukaistamiseen osoitettaisiin nyt resurssit. Kunnilla ei liene epävarmassa tilanteessa halukkuutta eikä mahdollisuuksia merkittäviin soten tietojärjestelmäuudistuksiin omin resurssein.”

”Mitään järjestämisen ja tuottamisen vaihtoehtoja ei pitäisi sulkea automaattisesti pois. Alueiden ja kuntien tilanteet ovat niin kovin erilaisia.”

”Sote-palvelujen tuottaminen on pienille kunnille taloudellisesti haastavaa. Päätökset sote-palvelujen järjestämisestä pitäisi tehdä mahdollisimman pikaisesti.”

Näkemykset 18 maakunnan mallin tärkeydestä.

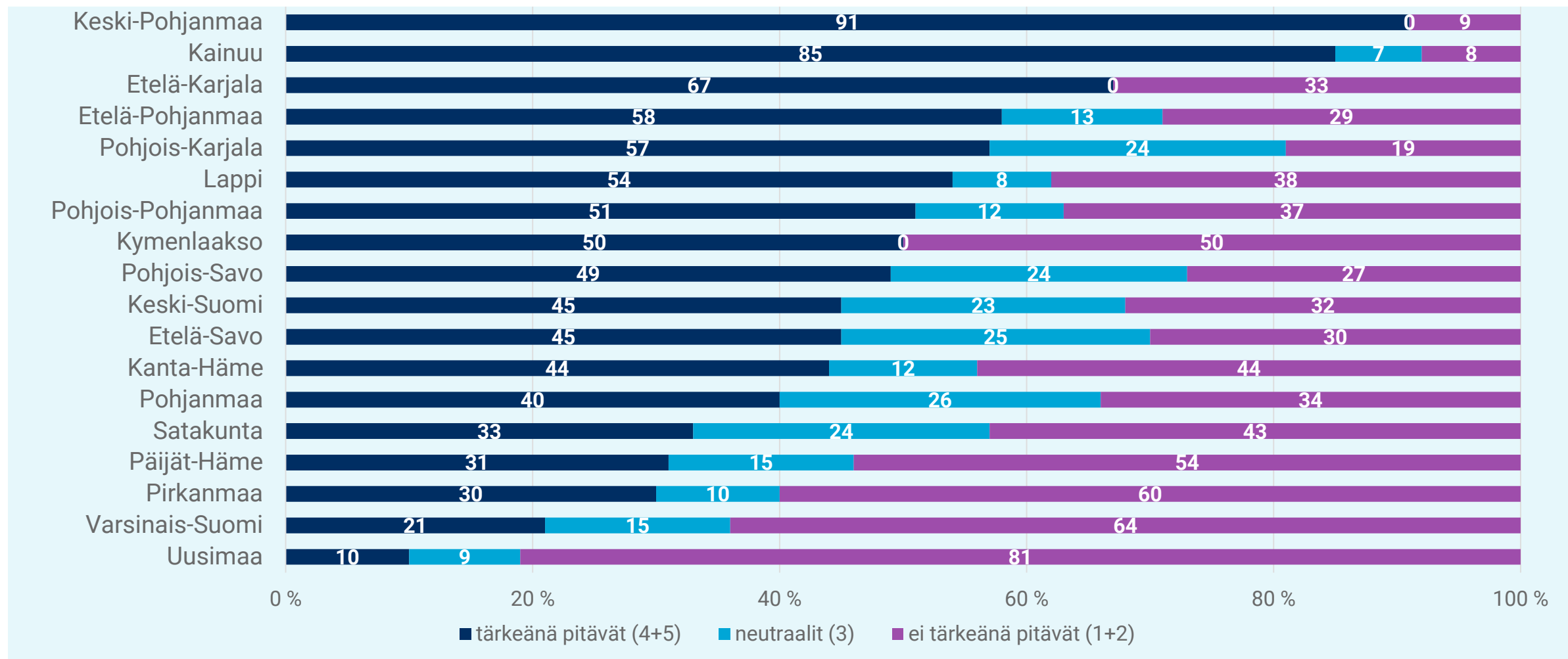
Vastausten %-jakaumat **kuntakokoluokittain** tarkasteltuna (n=502)

Näkemykset 18 maakunnan mallin tärkeydestä.

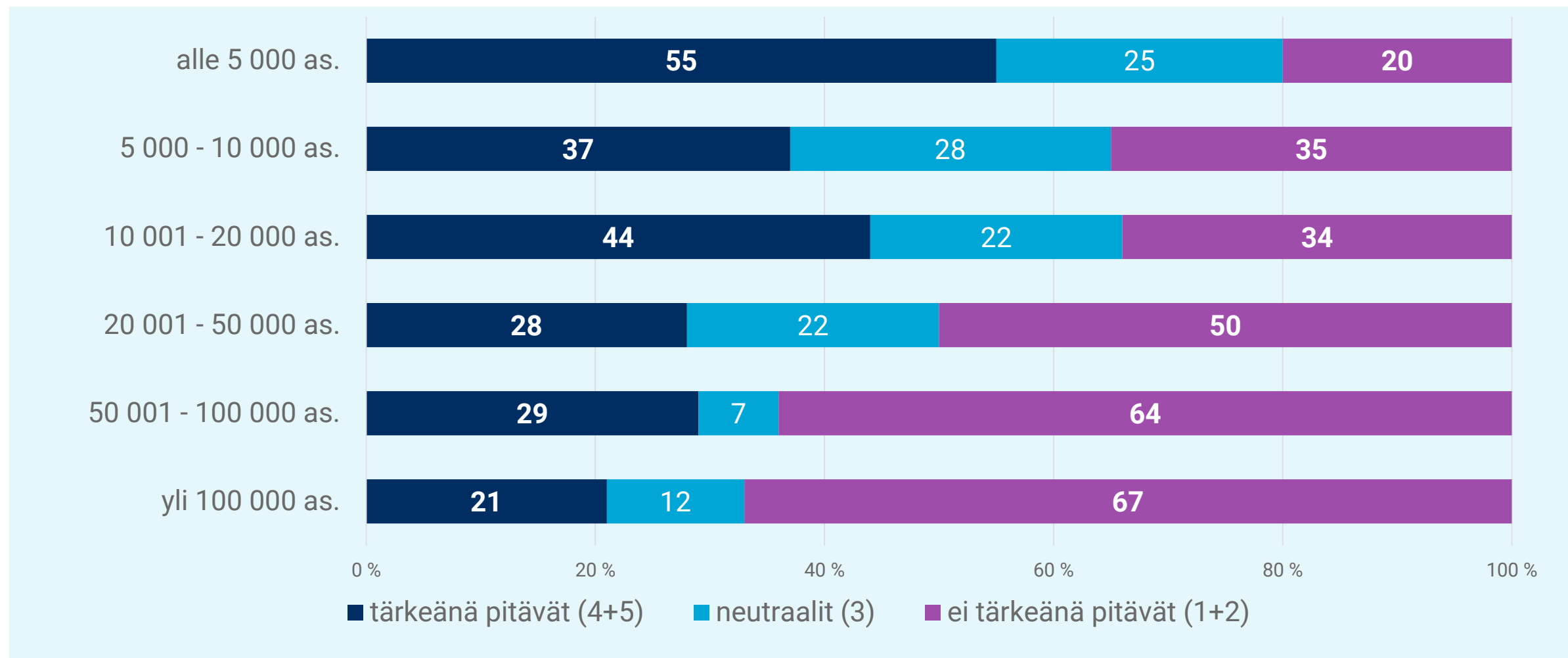
Vastausten %-jakaumat maakunnittain tarkasteltuna (n=513).

- *Sote on tällä hetkellä kuntayhtymäpohjaista ja sen tulisi säilyä sellaisena. Kehitys tulisi olla omaehtoista.*
- *Tukemalla vapaaehtoisten kuntayhtymien syntymistä ja niiden kehittämistä verotusta ei tarvitse muuttaa mitenkään. Talouden realiteetit ohjaavat kuntia tekemään yhteistyötä ja etsimään kumppaneita. Siihen ei tarvita uutta byrokratiatasoa.*
- *Ilman maakuntiakin sote-palvelujen järjestämistä voidaan jakaa kuntia laajemmalle vastuutasolle.*

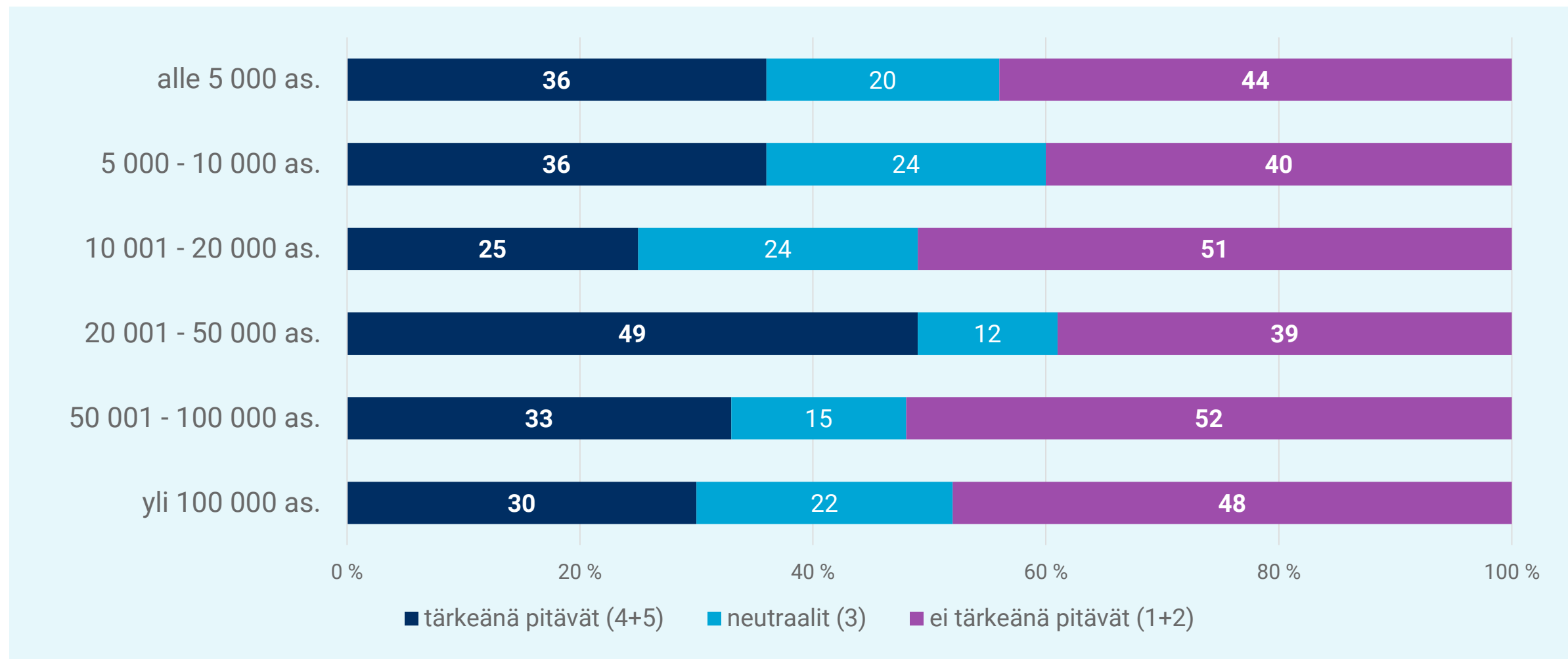
Näkemykset maakuntien monialaisuuden tärkeydestä.

Vastausten %-jakaumat **kuntakokoluokittain** tarkasteltuna (n=500).

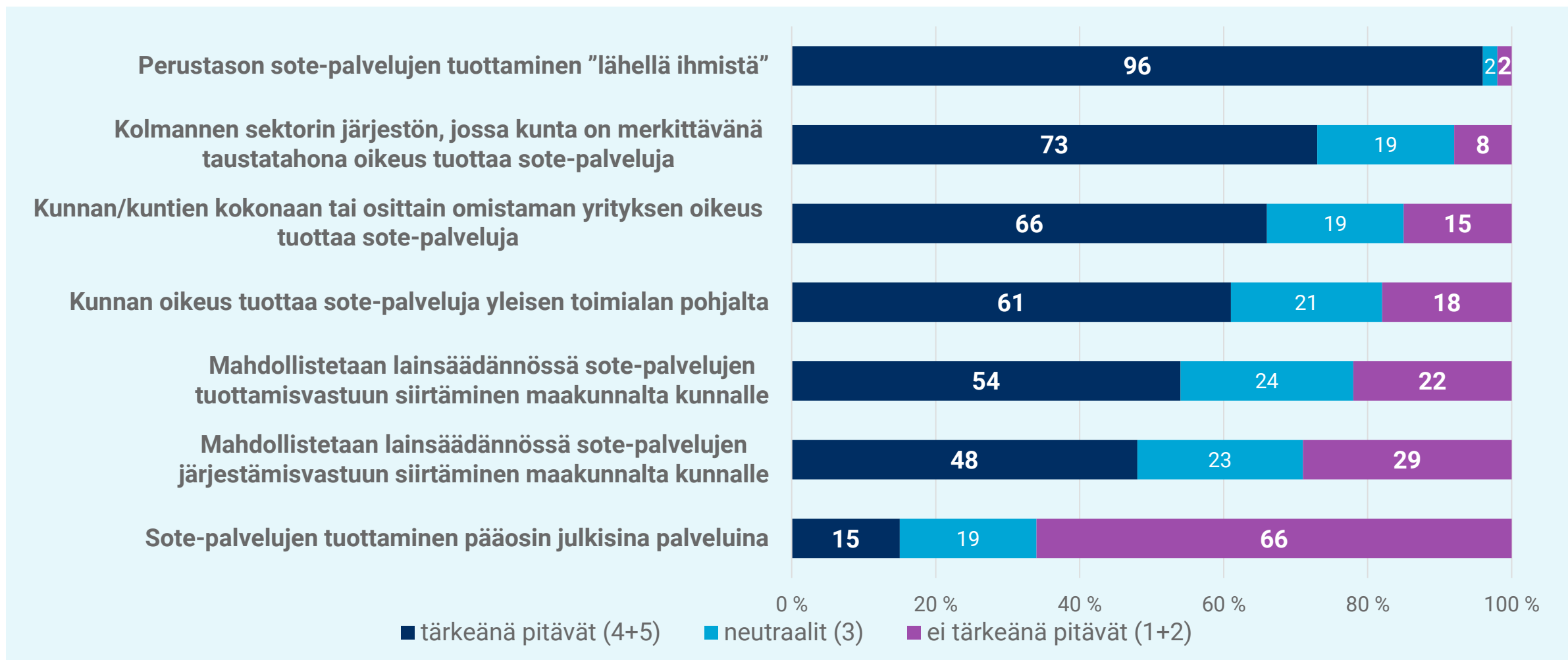

Näkemykset erillisratkaisun saaminen Uudenmaan, pääkaupunkiseudun tai Helsingin alueelle palvelujen järjestämisen tärkeydestä.

Vastausten %-jakaumat kuntakokoluokittain tarkasteltuna (n=455).

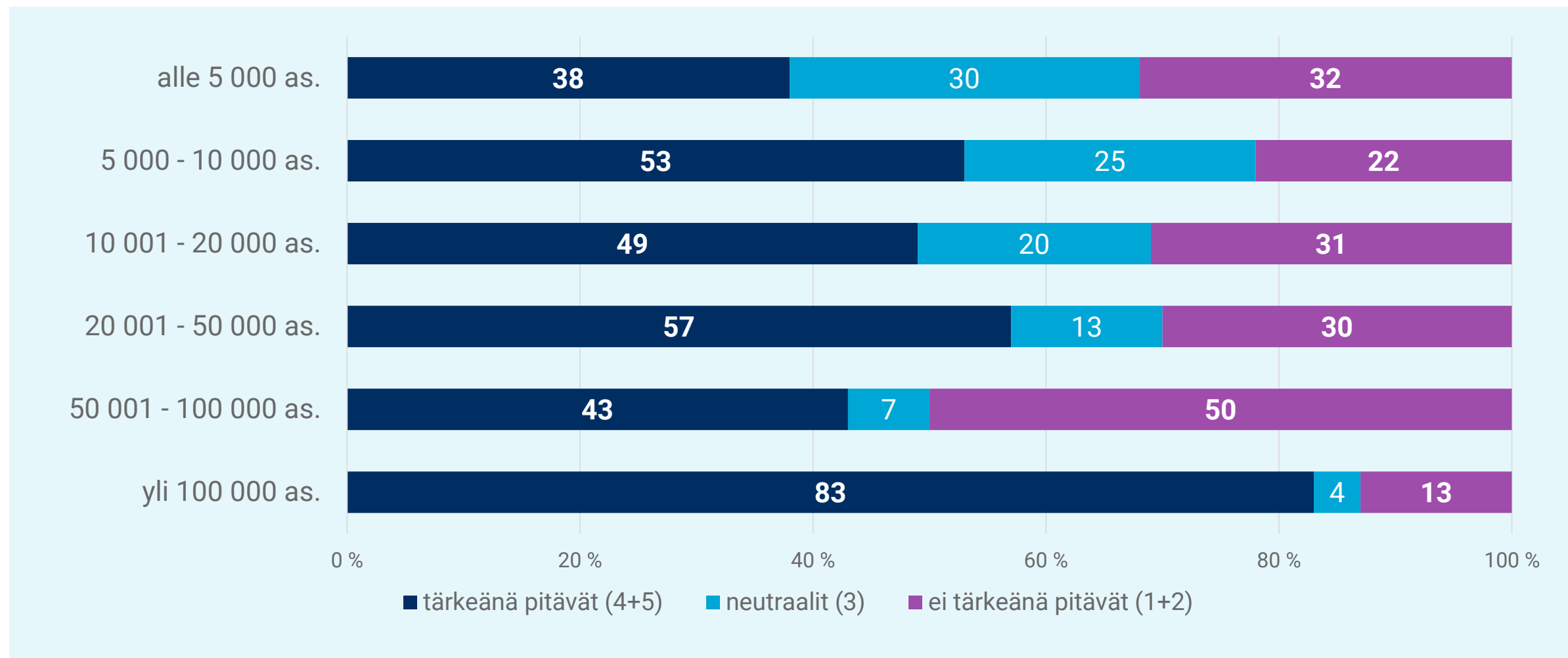

Näkemykset seuraavien, sote-palvelujen tuottamiseen liittyvien asioiden tärkeydestä oman kunnan näkökulmasta. Vastausten %-jakaumat (n=515-540)

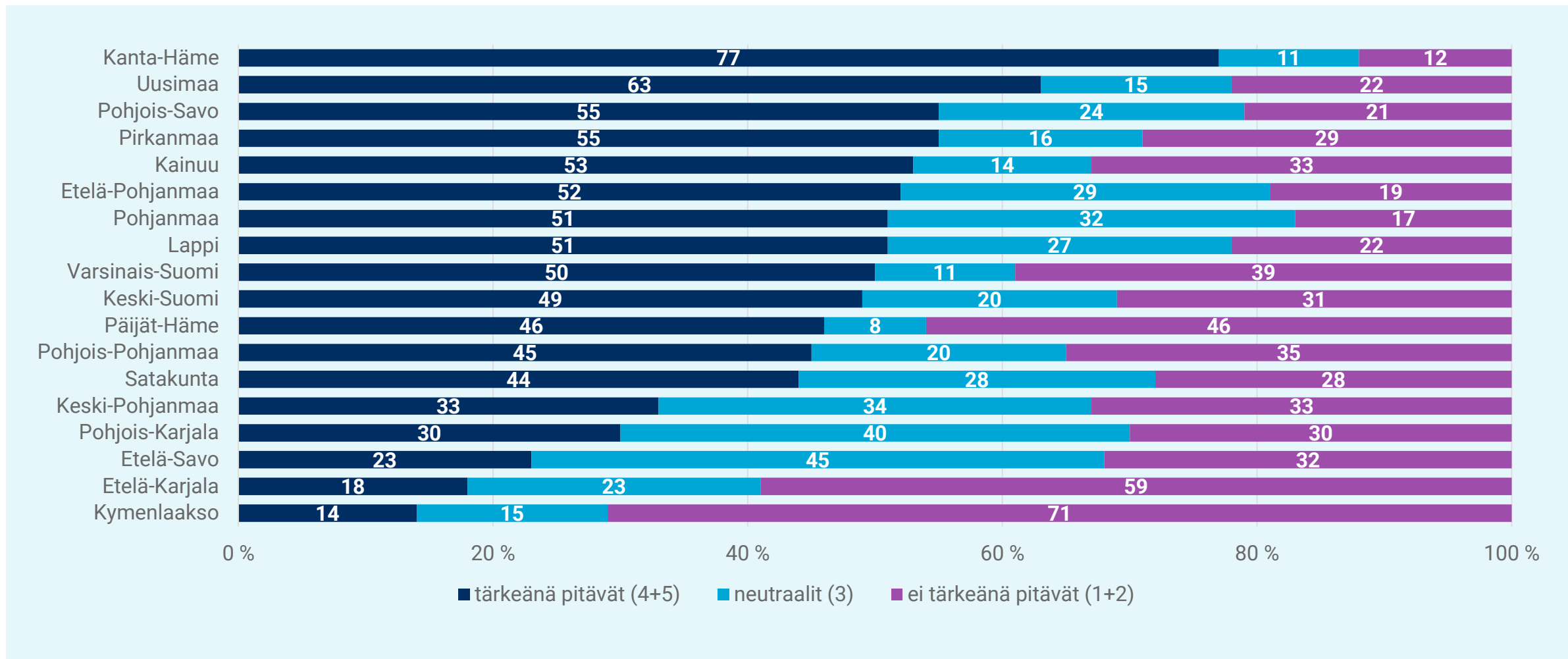
Näkemykset sote-palvelujen järjestämisvastuun maakunnalta kunnalle siirtämisen mahdollistamisen tärkeydestä.

Vastausten %-jakaumat kuntakokoluokittain tarkasteltuna (n=515).

Näkemykset sote-palvelujen järjestämisvastuun maakunnalta kunnalle siirtämisen mahdollistamisen tärkeydestä.

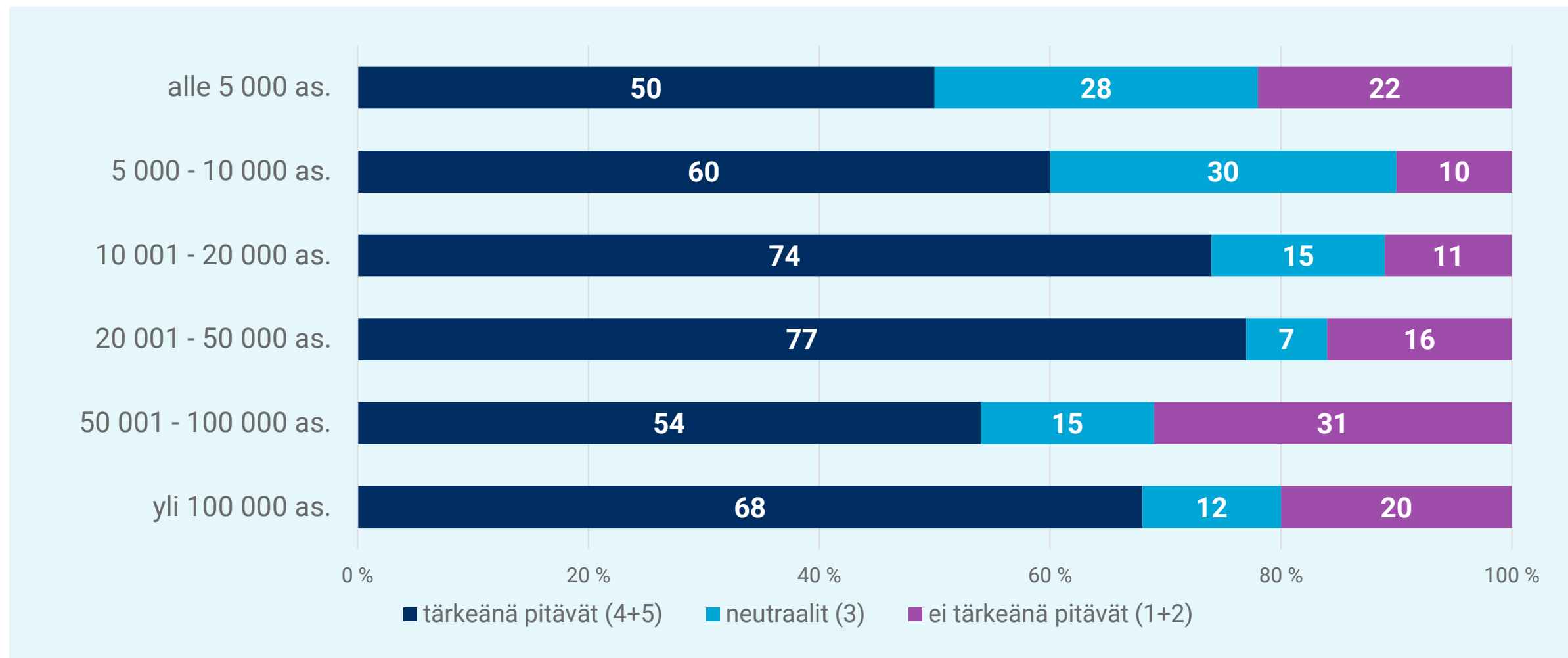
Vastausten %-jakaumat maakunnittain tarkasteltuna (n=528).

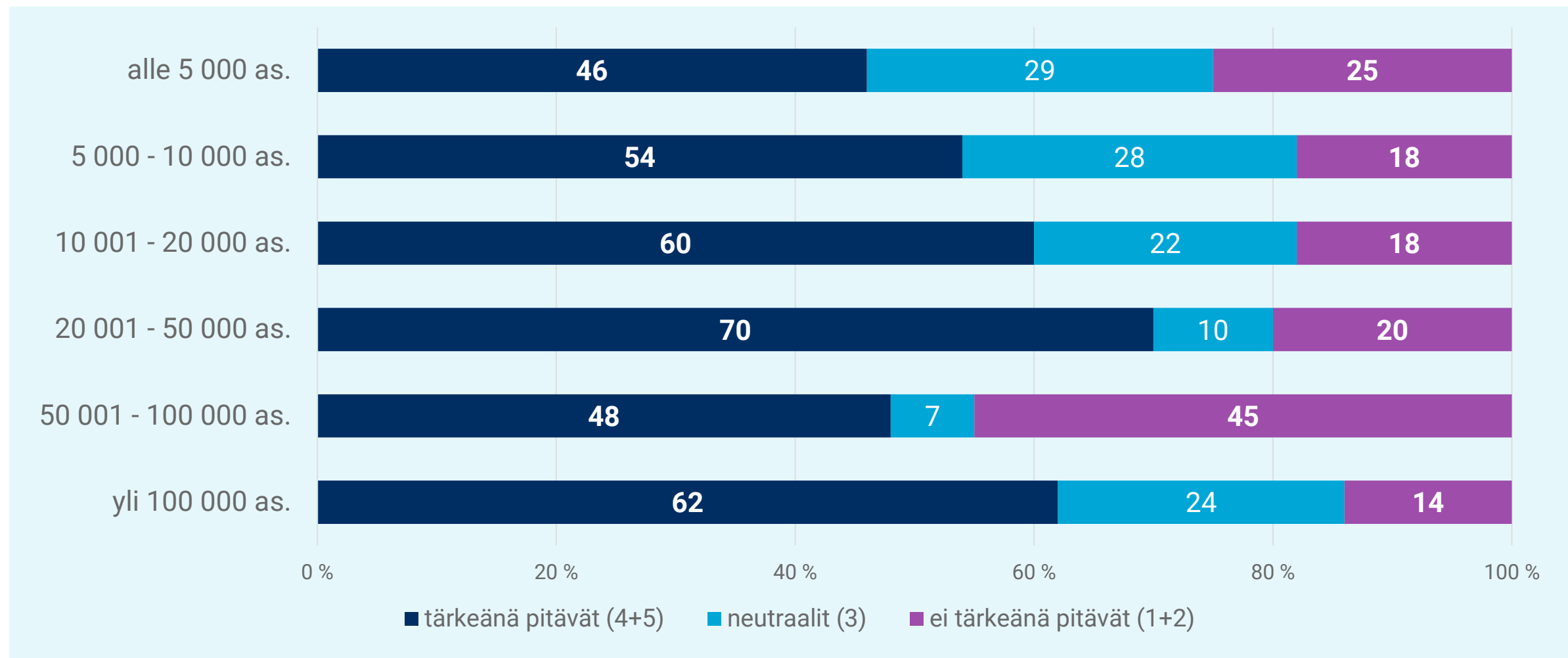
Näkemykset kunnan oikeudesta tuottaa sote-palveluja yleisen toimialan pohjalta.

Vastausten %-jakaumat **kuntakokoluokittain** tarkasteltuna (n=502).

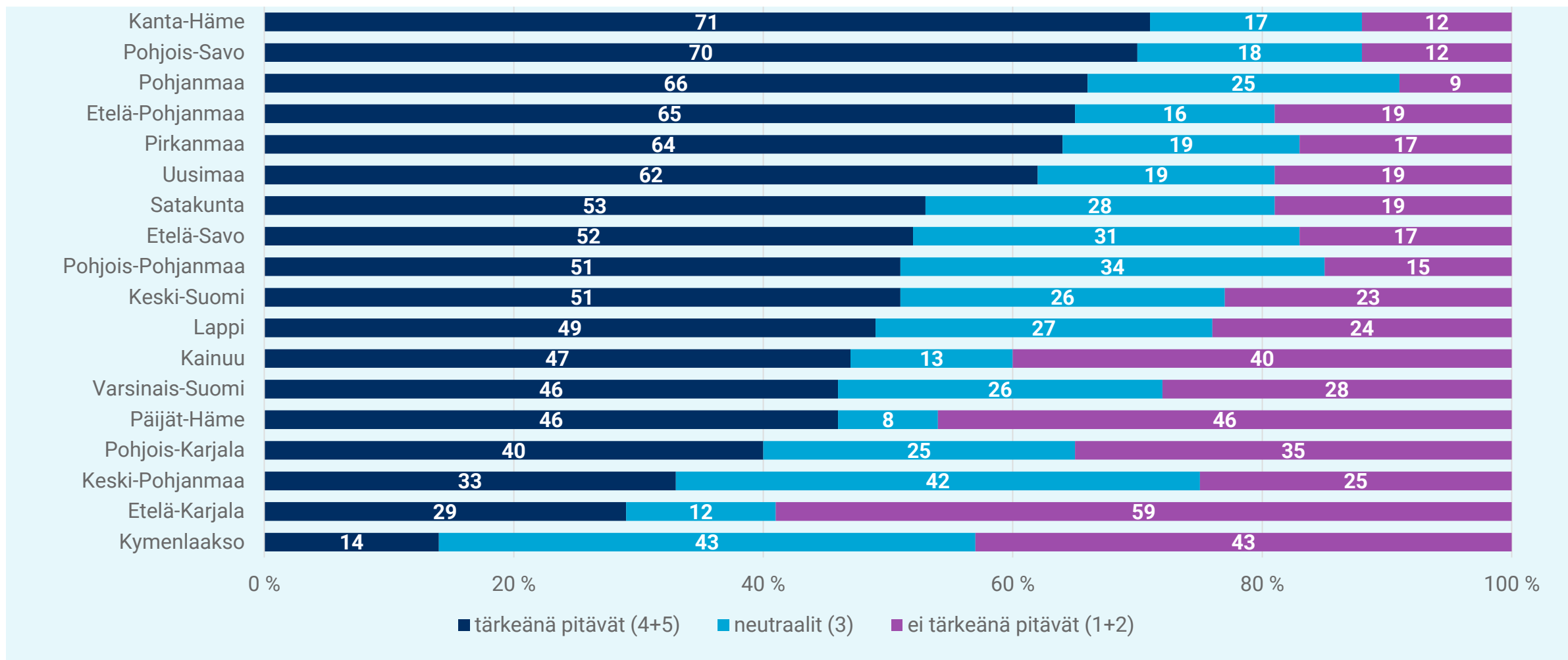
Näkemykset sote-palvelujen tuottamisvastuun maakunnalta kunnalle siirtämisen mahdollistamisen tärkeydestä.

Vastausten %-jakaumat kuntakokoluokittain tarkasteltuna (n=514).

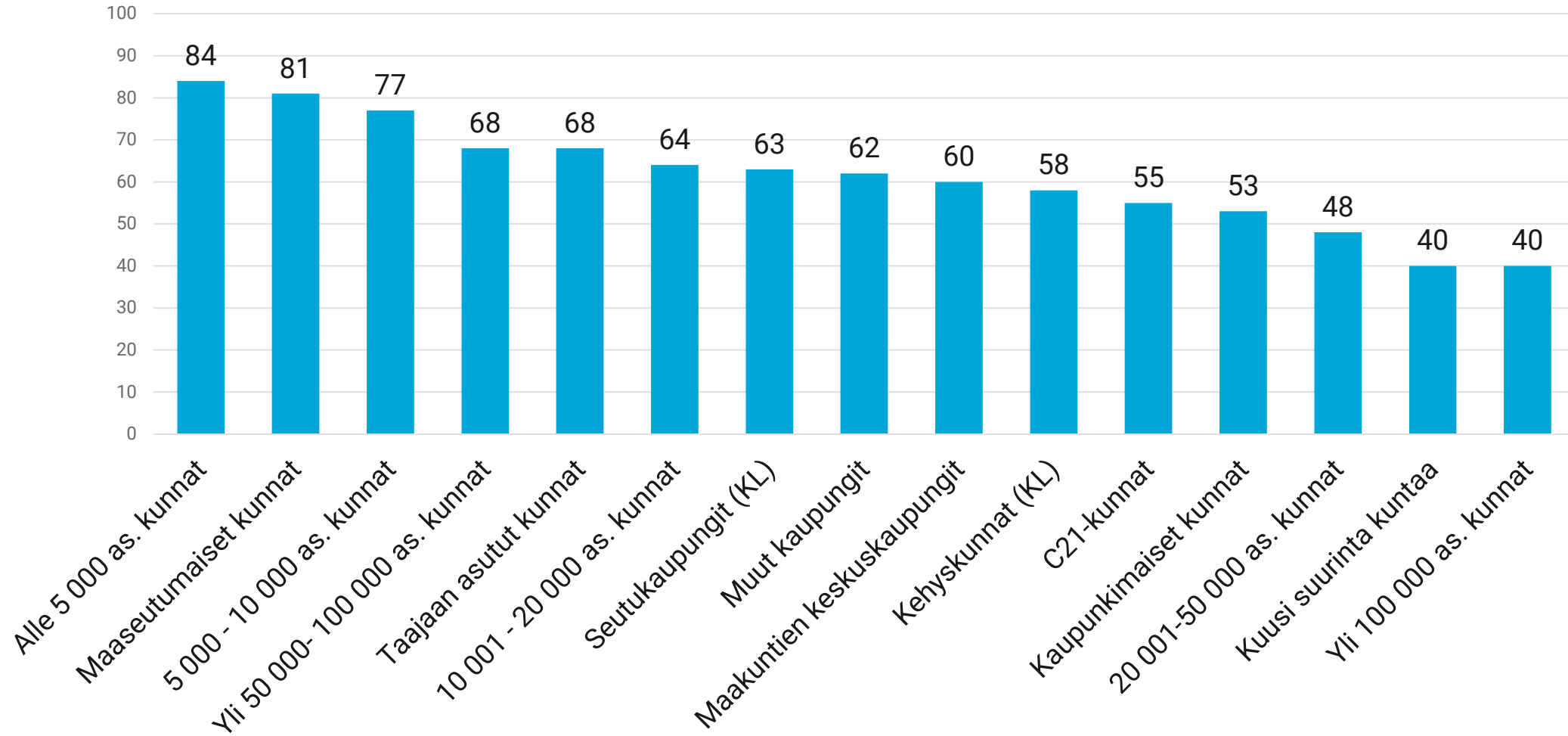
Näkemykset sote-palvelujen tuottamisvastuun maakunnalta kunnalle siirtämisen mahdollistamisen tärkeydestä.

Vastausten %-jakaumat maakunnittain tarkasteltuna (n=527).

Sote-palvelujen järjestäminen kuntaa suuremmilla itsehallinnollisilla alueilla.

Melko tai erittäin tärkeänä pitävien kuntapäättäjien %-osuudet erilaisissa kuntaryhmissä*. (N= max 525).

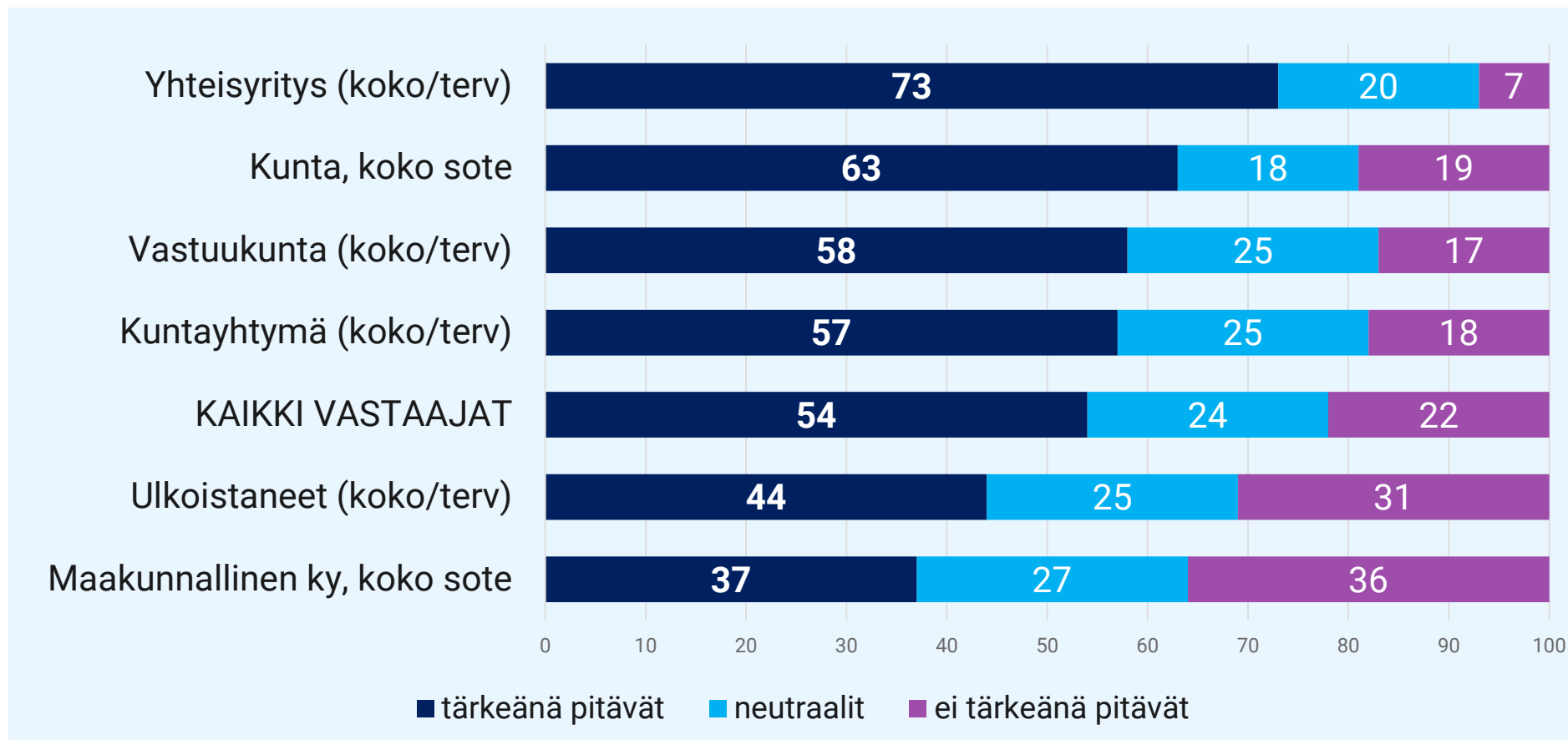

* Huom! Esitetyistä kuntaryhmistä osa ei toisiaan poissulkevia. Tuloksiin vaikuttavat myös mm. vastaajan asema, maakunta ja kunnan poliittiset voimasuhteet.

Kuntapäättäjien näkemykset seuraavasta sote-palveluihin liittyvästä kysymyksestä:
”Mahdollistetaan lainsäädännössä sote-palvelujen tuottamisvastuun siirtäminen maakunnalta kunnalle.”

Vastausten %-jakaumat sote-palvelut 1.1.2018 järjestäneissä kunnissa.

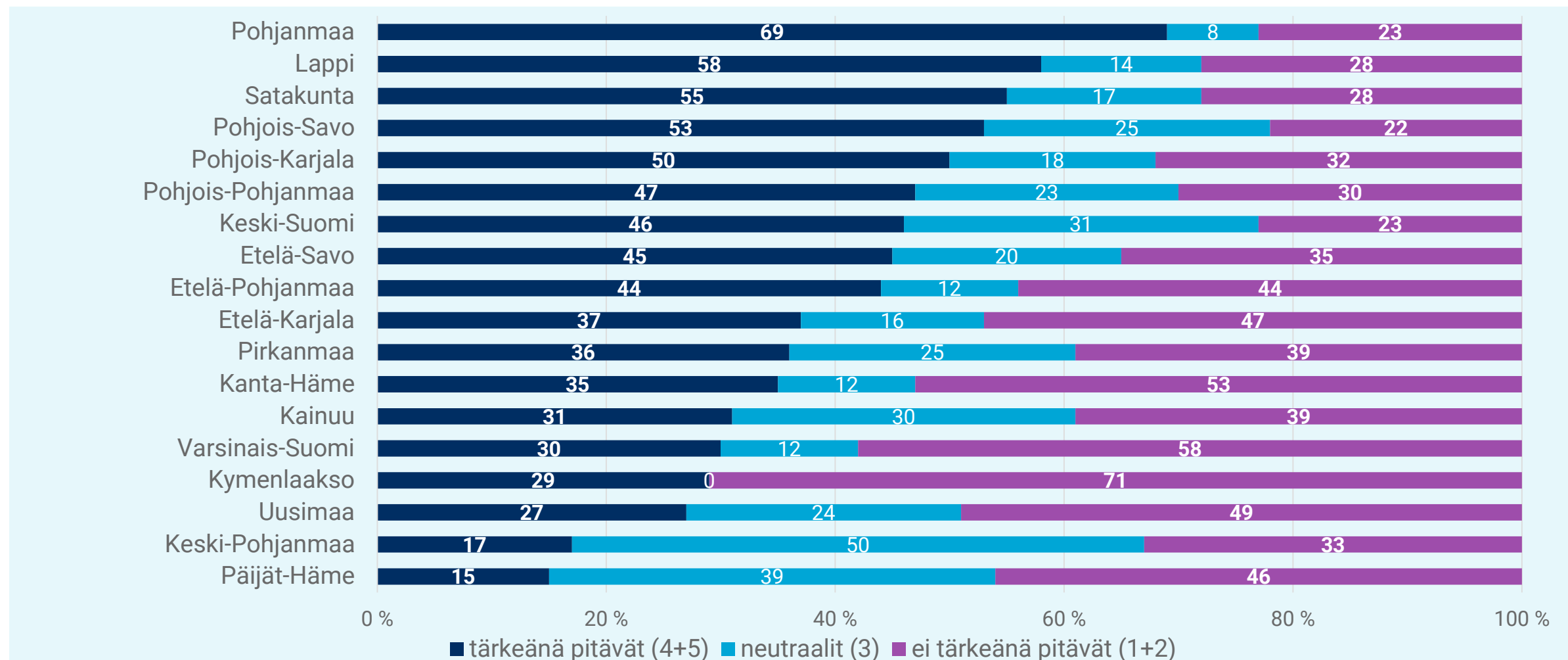
Tarkastelu kuuden (6) sote-järjestämismallin mukaan. (N= 512)

- *Suomen sosiaalinen ja terveydellinen hyvinvointi on tuotettu kuntien palveluilla. Ei kai tätä aiota unohtaa?*
- *Kuntien järjestämis- ja tuottamismahdollisuus OK, ei velvollisuus.*
- *Keskeinen avoin kysymys ja haaste vastaamiseen on siinä, että rahoitusratkaisu ja mahdolliset kunnille jäävät tehtävät on määrittelemättä. Se ratkaisee sen, miten mielekästä kuntien on olla mukana tehtävien hoidossa.*
- *Väestöpohjaltaan riittävän suuruisilla kunnilla tulee olla mahdollisuus harkita sekä järjestämis- että tuottamisvastuun säilyttämistä tai jakamista maakunnan kanssa kuitenkin niin, että tässä tapauksessa rahoitus tulee suoraan valtiolta kunnalle.*
- *Kunnat tuottajina rikkoisi koko sote-uudistuksen perusajatuksen tasalaatuisista palveluista, henkilöstön riittävydestä ja taloudellisesta tehokkuudesta ja synergiaeduista.*
- *Mikäli järjestämisvastuu siirtyy maakunnille, niin katson, että kunnan tuottamisoikeus on vain kosmeettista hyvittelyä kuntasektorille. Miksi ihmeessä kunta lähtisi hyvin todennäköisesti kapitaatioperusteisella sopimuksella ottamaan liiketaloudellista riskiä tuotannossa?*
- *Pienillä kunnilla ei ole "hartijoita" tuottaa sote-palveluja.*

Näkemykset maakuntaverotuksen käyttöönoton tärkeydestä.

Vastausten %-jakaumat maakunnittain tarkasteltuna (n=502)

”Emme kaipaa Suomen kokoiseen valtakuntaan uutta verotustasoa. Maakuntaveron on täysin typerä ja turha viritelmä, joka johtaa todella monimutkaisiin tulonsiirtojärjestelmiin niin maakunta- kuin kuntatasolla.”

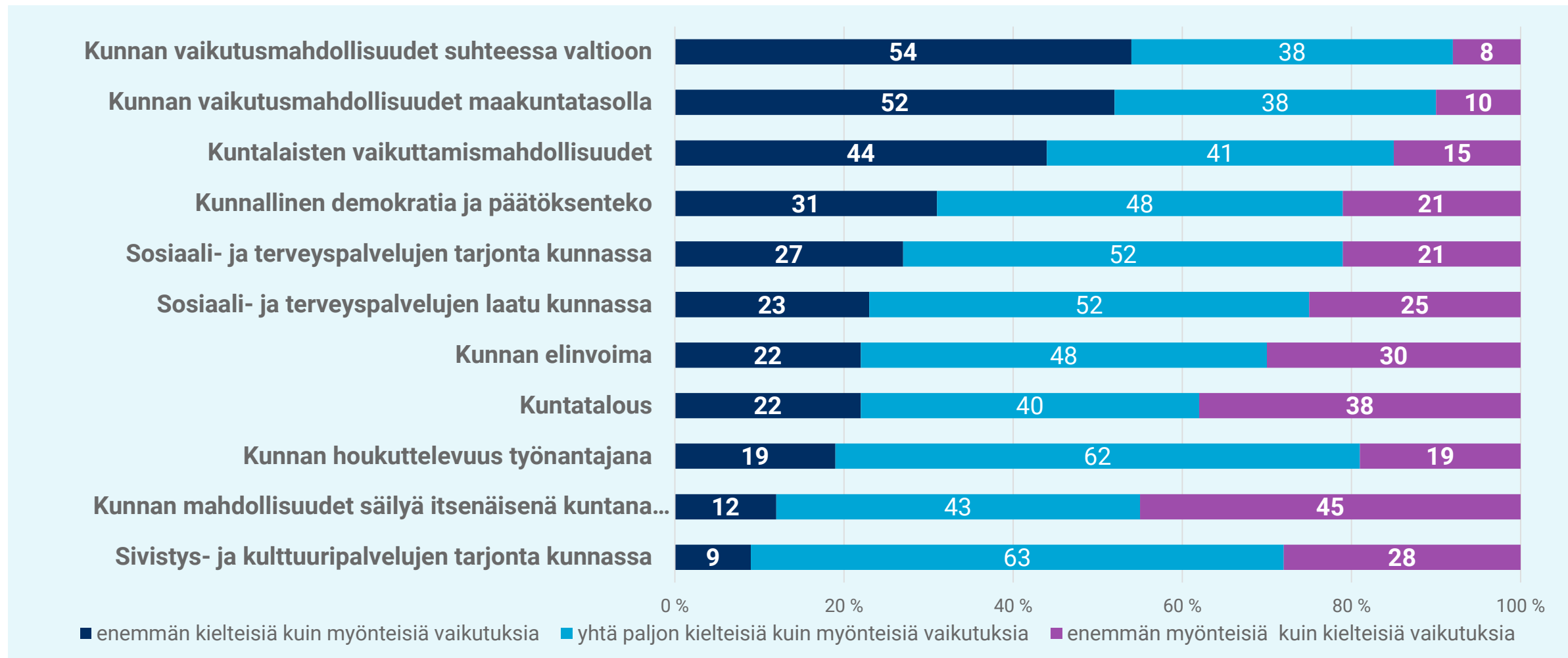
”Loppujen lopuksi talouden kannalta on aivan sama asia onko kyse maakuntaverosta tai tulojen siirrosta maakuntien rahoitukseen, koska kunnan käytettävissä oleva budjetti pienenee oleellisesti kummassakin tapauksessa.”

”Eri kuntien/kuntayhtymien tehokkaammat toimintamallit eivät tule palkituiksi tässä mallissa. Nykyisin tehokkaasti toimivat kunnat tulevat olemaan häviäviä, jos kunnallisveroprosentteja leikataan maakuntien rahoitukseen.”

”Rahoitus valtiolta ja maakuntaverotuksen kautta.”

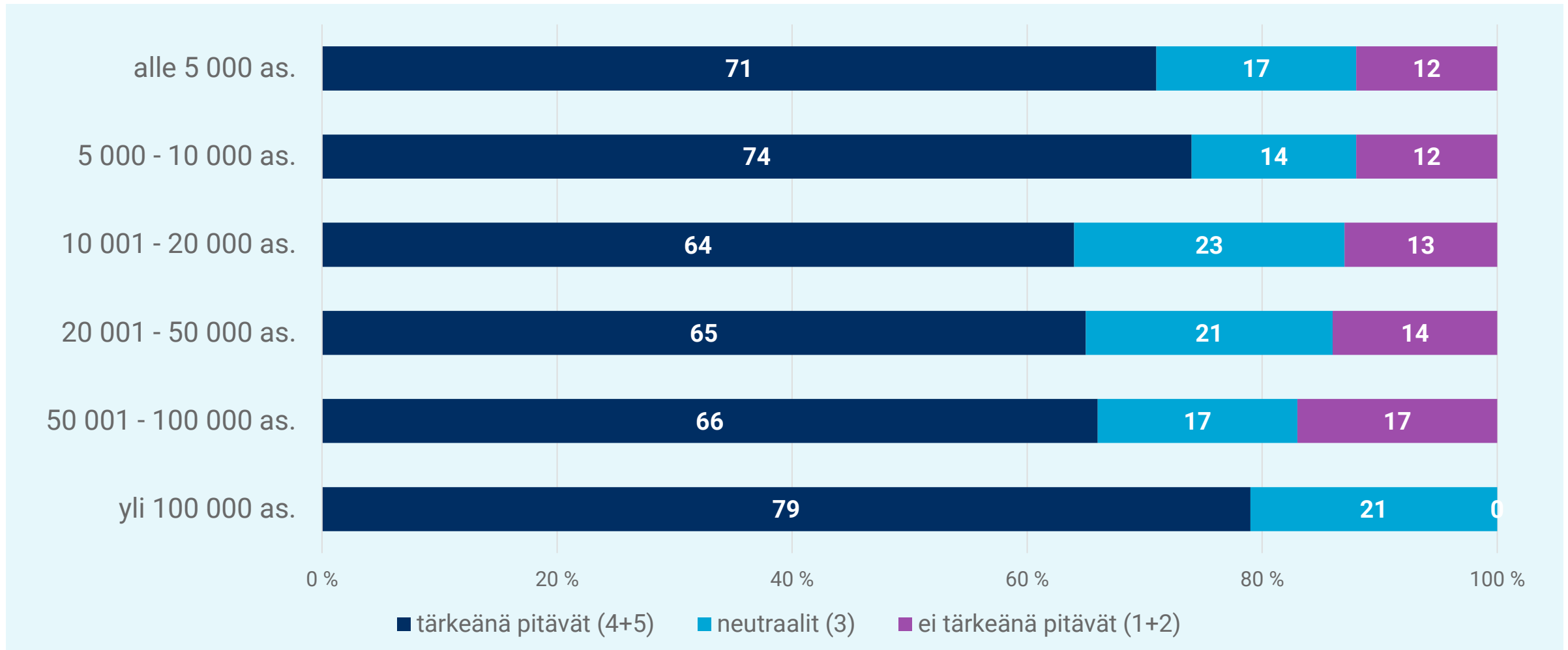
Mielipiteet Rinteen hallituksen suunnitteleman sote-rakennemuutostuksen vaikutuksista seuraaviin asioihin oman kunnan näkökulmasta.

Vastausten %-jakaumat (n=494-521)

Näkemykset siitä, miten tärkeänä pitää kuntien vapaaehtoisen etenemisen tukemista sote-valmisteluissa ennen sote-uudistusta koskevan lainsäädännön hyväksymistä.

Vastausten %-jakaumat kuntakokoluokittain tarkasteltuna (n=522).

”Työ on käynnistynyt. Odotetaan hallituksen realistisia linjauksia.”

”Keskustelussa on ollut, että vapaaehtoiseen kuntayhtymäpohjaiseen valmisteluun ei toistaiseksi lähdettäisi, vaan seurataan hallitusohjelman toteutumisen etenemistä. Perusteena mm. rahoituspohja.”

”Ennen toimenpiteisiin ryhtymistä tulee olla voimassa olevat lait.”

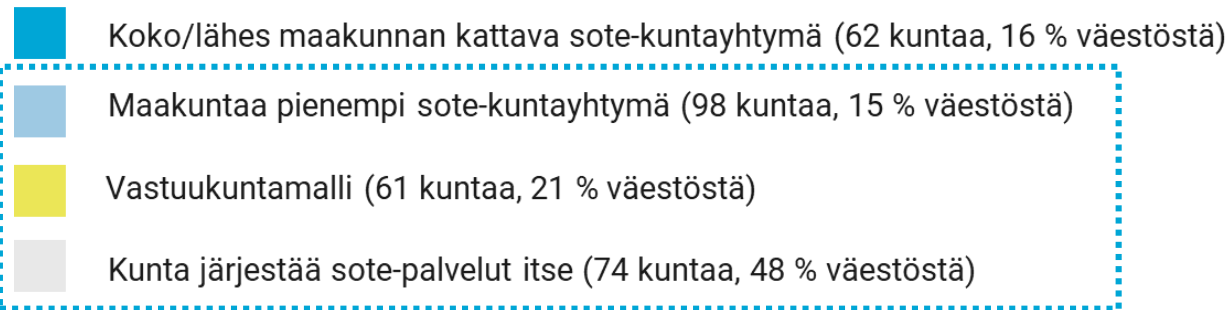
”Sote-soppa on niin monesti keitetty pohjaan että ilmeisesti nyt tarkkaillaan mitä tässä vaiheessa sotea on järkevää tehdä jottei jälleen kerran tehdä turhaa työtä joka menee hukkaan.”

Tärkeimmät havainnot

1. Alueellisten tietojärjestelmien saaminen ensiarvoisen tärkeää
2. Alueelliset erityispiirteet tulee ottaa huomioon sote-uudistuksessa
3. Kuntien vapaaehtoista etenemistä uudistuksessa tulee tukea ennen lainsäädännön hyväksymistä
4. Kunnat ovat halukkaista laajasti toimimaan sote-tuottajina
5. Myös järjestämisvastuun siirtoa kunnille kannatetaan
6. Peruspalvelut tulee tuottaa lähellä kuntalaisia
7. 18 maakunnan malli ja maakuntaverot jakavat kuntakenttää vahvasti
8. Uudenmaan erillisratkaisua ei pidetä tärkeänä muissa maakunnissa

Perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen järjestäminen 2019

Uusimaa

Kuntien ehdotus: Helsinki + 4 kuntayhtymää

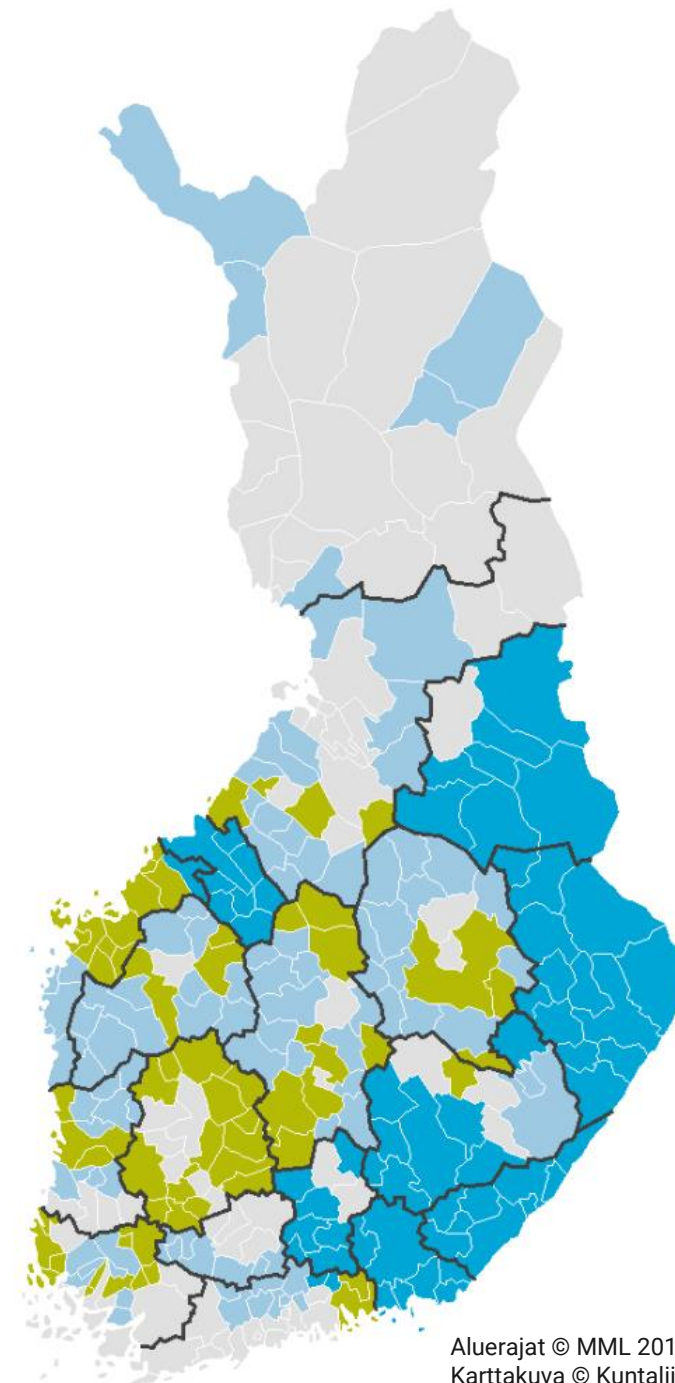
Eteneminen kuntien yhteistyönä (ei käynnissä olevaa kuntayhtymävalmistelua)

Pirkanmaa
Keski-Suomi

Satakunta
Pohjois-Pohjanmaa
Varsinais-Suomi
Lappi

Eteneminen kuntien yhteistyönä, jonka osana kuntayhtymän perustamisselvitys

Etelä-Pohjanmaa
Pohjanmaa
Kanta-Häme

Kiitos!

Hanna Tainio

+358 50 5671 624

Hanna.tainio@kuntaliitto.fi

@HannaTainio

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Onnistuva Suomi tehdään lähellä

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

